

OPONENTSKÝ POSUDEK
NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

Vztah T. G. Masaryka k Židům

Vypracovala: Gabriela Borovcová

Školitelka: Mgr. Zuzana Pavlovská

Kolegyně Borovcová předložila zdařilou bakalářskou práci na téma vztahu T. G. Masaryka k Židům. Práce čítá 65 stran textu. Je založena na sedmi titulech pramenné literatury, z větší části Masarykových děl, a 25 titulech sekundární literatury, což je v rámci požadavků na bakalářskou práci nepochybně více než dostačující počet. Práce je i po formální stránce, což se týče především bohatého poznámkového aparátu, vedena velmi řádně.

Práce je svým rozvrhem dobře vyvážená a kolegyně Borovcová v ní zachovává proporcí mezi informacemi, které se úzce týkají vybraného tématu a těmi, jež představují pozadí pro celkové porozumění problematice, jako např. stručný Masarykův životopis nebo popis základních charakteristik sionistického hnutí. Kolegyně tedy nezabředává do zbytečných exkurzů a způsob jejího výkladu si stále uchovává věcný charakter.

Je zřejmé, že některé aspekty problematiky byly kolegyni Borovcové bližší, především Masarykův postoj a motivy jeho konání během Hilsneriády. Zde se kolegyně patrně nejvíce opírá o pramennou literaturu, již je Masarykův soubor článků vydaný pod titulem „*Význam procesu polenského pro pověru rituelní*“. Významná část práce popisuje i Masarykovu cestu do Palestiny v souvislosti s jeho postojem k sionismu.

O něco méně z práce vystupuje postava Masaryka jakožto myslitele, a v této souvislosti jeho pojetí místa židovství v celoevropském myšlenkovém kontextu. Kolegyně se krátce zmiňuje o Masarykových poznatcích o nízkém suicidálním sklonu mezi Židy v díle „*Sebevražda hromadným jevem společenským moderní osvěty*“. Je zajímavé, že v tomto ohledu Masaryk dochází ke stejnému závěru jako o něco později francouzský sociolog Emile Durkheim v díle „*Sebevražda: sociologická studie*“, ve kterém Durkheim statisticky dokládá mnohem nižší počty sebevražd

mezi židovským obyvatelstvem ve srovnání s o něco vyšším počtem sebevražd mezi katolíky a nejvyšším mezi protestanty. Mimochodem Durkheim odkazuje na Masarykův spis v úvodu do své studie (bibliografie).

Kolegyně Borovcová se také zmiňuje o Masarykových postřezích k judaismu v díle „*Otázka sociální*“, ze kterého kolegyně cituje větu, v níž Masaryk staví protestantskou tradici do kontextu s židovstvím: „*Právě reformace byla do značné míry recepcí Starého zákona a židovství*“ (str. 22). V této souvislosti by bylo zajímavé srovnat Masarykovu cestu k protestantismu s jeho postupným odkrýváním židovství. Jestliže už Masaryk v mládí odbourával předsudky vůči Židům jakožto jinému a cizímu elementu, jež byly dané jeho výchovou v moravském katolickém prostředí poloviny 19. století, podobně tak tomu bylo vůči protestantismu. V hovorech s Karlem Čapkem se Masaryk zmiňuje, jaký význam pro něho měla jeho první návštěva evangelického kostela. T. G. Masaryk ovlivnil i představitele Česko-židovského hnutí, Viktora Vohryzka nebo Eduarda Lederera v jejich interpretaci judaismu v protestantském duchu zdůrazňující jeho etické jádro, jež se nachází v rozporu s tmářským a zaostalým východoevropským židovstvím, které typologicky odpovídá klerikálnímu katolicismu (Hillel J. Kieval, *Language of Community: The Jewish Experience in Czech Lands*, str. 176-178).

Bakalářskou práci kolegyně Borovcové hodnotím známkou „výborně“ (1) a tímto jednoznačně doporučuji k obhajobě.

V Ostravě, 30. srpna 2015

Mgr. David Biernot, Th.D.